

Afsender: Lemvig Kommune
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig

Johannes Jensen
Lundsbyvej 4
Lomborg
7620 Lemvig

5. februar 2018

Tillægsgodkendelse af husdyrbrug

CVR-nr. 10 97 57 94
P-nr. 1.000.161.942

Lundsbyvej 4, 7620 Lemvig
matrikel nr. 5a, Enlige Gårde, Lomborg

Teknik & Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200

Mail: teknik@lemvig.dk
J.nr.: 09.17.18P19-0122
S.nr.: 141814
B.nr.: 1220237

Ref.: SIBN
Dir.tlf.: 9663 1112

131, v. 12/9-2017

Ø. Thybogaard, 1948-52

Godkendelse af   den 5. februar 2018
Annoncedato   den 7. februar 2018

Indholdsfortegnelse

Datablad.....	3
Læsevejledning	4
1.1. Beskrivelse af projektet.....	6
1.2. Afgørelse.....	6
1.2.1. Dispensation for afstandskrav til offentlig vej.....	7
1.3. Ikke teknisk resumé	7
1.4. Vilkår.....	7
1.4.1. Vilkår fra miljøgodkendelse i 2011.....	8
1.4.2. Vilkår i denne tillægsgodkendelse.....	11
1.5. Offentlighed og høring	13
1.6. Klagevejledning	14
2. Generelle forhold.....	16
2.1. Meddelelsespligt.....	16
2.2. Gyldighed.....	16
2.3. Revurdering.....	16
3. Anlægsbeskrivelse.....	18
3.1. Lokalisering.....	18
3.1.1. Landskabelige forhold	19
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management.....	19
3.2.1. Staldsystemer med dybstrøelse	24
3.2.2. Opbevaring af fast gødning i markstak.....	26
3.3. Energi- og vandforbrug	27
3.4. Gener	28
3.4.1. Lugt	28
3.4.2. Støj.....	29
3.4.3. Lys.....	29
3.4.4. Fluer og skadedyr.....	30
3.4.5. Støv	30
3.4.6. Transport	30
3.5. Forurening.....	31
3.5.1. Spildevand herunder regnvand	31
3.5.2. Husdyrgødning og foder	31
3.5.3. Affald.....	32
3.5.4. Råvarer og hjælpestoffer.....	32
3.5.5. Driftsforstyrrelser eller uheld	33
3.6. Ammoniaktab - generelt.....	33
3.7. Ammoniakpåvirkning af natur	33
3.7.1. Beskyttet natur	34
3.7.2. Habitatvurdering og Bilag IV-arter.....	36
4. Bilag IV-arter.....	39
<i>Bilag</i>	44

Datablad

Ansøger	Lemvigegnens Landboforening Industrivej 53, 7620 Lemvig hek@lemvig-landbo.dk for Johannes Jensen Lundsbyvej 4 7620 Lemvig Tlf.: 9788 9013/2278 4904 thybogaard@e-box.dk
Husdyrbrugets adresse	Lundsbyvej 4 7620 Lemvig
Matrikelnummer	5a, Enlige Gårde, Lomborg
Virksomhedens art	Økologisk malkekvæg
Ejer	Johannes Jensen Lundsbyvej 4 7620 Lemvig
CVR-nummer	10 97 57 94
CHR-nummer	56 015
P-nummer	1.000.161.942
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune
Forside	Thybogård, 1948-52 Aalborg Luftfoto http://www.kb.dk/danmarksetfraluften

Læsevejledning

Denne tillægsgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes at have på omgivelserne.

Sagen er behandlet efter LBK nr. 442 af 13. maj 2016 og LBK nr. 256 af 21. marts 2017, begge om miljøgodkendelse m. v. af husdyrbrug, pr. 1. august 2017 med titlen **Lov om Husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.**, herefter også kaldet Husdyrbrugsloven.

---

*Tillægsgodkendelse
med vilkår*

1.1. Beskrivelse af projektet

Det søgte projekt indebærer, at den økologiske malkekvægsbesætning på Lundsbyvej 4, 7620 Lemvig udvides.

Projektet indebærer, at der etableres tre velfærdsafdelinger i eksisterende kostald og at et eksisterende halmhus ændrer anvendelse til goldkostald.

Dyreholdet ændres **fra** et godkendt årligt dyrehold på 152 malkekøer, 132 kvieopdræt (4 – 27 mdr.), 26 kviekalve (0 – 4 mdr.), 73 tyrekalve (40 – 60 kg), 1 hest (under 300 kg), 2 heste (300 – 500 kg) og 6 får **til**:

172 malkekøer

26 kviekalve (0 – 4 mdr.)

15 kviekalve (4 – 6 mdr.)

96 kvieopdræt (4 – 27 mdr.) og

105 tyre/kviekalve (40 – 60 kg).

Ansøgningen er indsendt via det digitale ansøgningssystem den 6. juli 2017 på www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 91 742.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender det søgte projekt.

Tillægsgodkendelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Husdyrbruget godkendes efter Husdyrbrugslovens § 12, stk. 3.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i godkendelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Vær opmærksom på at godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, for eksempel rørlednings-, udlednings-, nedrivnings- og byggetilladelse, ikke er indeholdt i denne godkendelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

1.2.1. Dispensation for afstandskrav til offentlig vej

Lemvig Kommune dispenserer for Husdyrlovens afstandskrav på 15 meter til offentlig vej (Lundsbyvej).

Dispensationen meddeles i henhold til Husdyrlovens § 9, stk. 3. Der redegøres nærmere for dispensationen i den miljøtekniske beskrivelse, afsnit 3.1.

På Lemvig Kommunes vegne den 5. februar 2018.

Simon Bach Nielsen

Miljøingeniør

1.3. Ikke teknisk resumé

I forhold til tillæg 2014 udvides antal malkende køer i kostald fra 138 til 145 stk. I kostalden etableres 3 velfærdsafdelinger i form af en dybstrøelsesboks og 1 kælvningsboks. Derudover tages et eksisterende halmhus i brug til goldkøer. Udvidelsen af småkalve, tyrekalve og kvier foregår i de samme stalde, se situationsplan (Bilag 1) Kvier fra 6-27 mdr. er udegående 5 mdr. indenfor harmoniarealet og 1 mdr. udenfor harmoniareal. Malkerekøer er udegående sammenlagt 2 mdr. om året indenfor harmoniarealet. Da der anvendes kønssorteret sæd, nedjusteres antallet af kvier, så der i alt er 26 småkalve (0-4 mdr.) og 111 kvier (4-27 mdr.). Resten sælges til videre opfedning og betegnes derfor som tyrekalve i ansøgningen.

1.4. Vilkår

Tillægsgodkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for husdyrbrugets drift, indretning og kontrol. Vilkårene skal medvirke til at sikre

- at indretning og drift af husdyrbruget sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering

- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, minimeres.

Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt godkendelsens vilkår.

1.4.1. Vilkår fra miljøgodkendelse i 2011

Udvalgte og fortsat gældende vilkår fra ejendommens miljøgodkendelse af 31. maj 2011.

3. Indretning af stald til goldkøer

Løsdriftsstaldene til goldkøerne skal drives efter landbrugets byggeblad for 'Etablering af løsdriftsstalde uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse'.

Vilkår 3 ophæves pr. 31. maj 2019 ved vilkår 23 i denne godkendelse.

4. Opbevaring af fast husdyrgødning

Der er ingen møddingsplads på ejendommen. Den del af dybstrøelsen der muges ud med jævner mellemrum end 3-4 måneder, vurderes ikke at være kompostlignende nok til at blive placeret i markstak.

Dybstrøelsen skal derfor køres direkte i marken, hvor det pløjes ned. I tilfælde af at dybstrøelsen ikke kan pløjes ned direkte lægges den i en tom plansilo, hvor der er afløb til gylletank eller smides i gyllebeholderen.

5. Affald

Erhvervsaffald skal bortskaffes i overensstemmelse med Lemvig Kommunes affaldsregulativ.

Brændbart affald skal opsamles i en container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.

Farligt affald, herunder spraydåser, olie- og kemikalieaffald skal opbevares i tromler eller anden egnet beholder, der er placeret indendørs, på tæt underlag, uden mulighed for tilledning til afløb ved uheld eller spild. Farligt affald skal opbevares i Maskinhus, bygning 18.

Risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. skal opbevares i en engangsplastspand i maskinhus.

6. Olietanke

Der findes på godkendelsestidspunktet én olietank på ejendommen:

Tank 1: Overjordisk fra 2009 på 1.200 liter til diesellole. Placert i sydøstlige hjørne i maskinhuset.

Olietankene må ikke flyttes uden forudgående anmeldelse. Ved etablering af nye olietanke på ejendommen, skal Lemvig Kommune informeres om dette 4 uger inden etablering.

Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand og grundvand.

7. Olie og kemikalier

Olieprodukter og kemikalier skal opbevares og håndteres på en måde, så der ikke opstår risiko for forurening. Påfyldning af diesellole skal foregå i maskinhuset, hvor der er taget de nødvendige forbehold mod forurening af miljøet.

Da det er en økologisk bedrift, arbejdes der ikke med pesticider på ejendommen.

8. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende vejledning.

9. Hygiejne

Staldventilatorerne i de stalde med mekanisk ventilation (stald 4 og 19a) skal efterses hver gang der indsættes et nyt hold dyr.

10. Påfyldningsplads for gylle

Påfyldning af gylle fra tanke til gyllevogn skal ske med gyllevogne med sugetårn og overløbssikring.

11. Spildevand

Ved overfladeafløb må der ikke ske oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie og kemikalier, så der kan ske forurening af vandløb via dræn.

12. Opbevaringskapacitet

Husdyrbruget skal til enhver tid råde over 7 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

13. Ved uheld

Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip, skal Lemvig Kommune straks kontaktes telefonisk. Er der behov for øjeblikkelig indsats, ringes 112. I øvrigt henvises til beredskabsplan jf. vilkår 19.

15. For at kunne kontrollere at virksomheden overholder godkendelsens vilkår, samt gældende miljølovgivning, skal virksomheden opbevare eller på forlangende inden 4 uger fremskaffe følgende dokumenter for de seneste 5 år:

Husdyrgødning: Gødningsregnskaber.

Mark- og gødningsplaner

Næringsstoffer: Kopier af foder- og mineralrecepter samt dokumenterede oplysninger om indkøbte og anvendte mængder.

Dyrehold: Relevante dele af virksomhedens regnskaber.

16. Lugtprøver

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. lugt fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget for egen regning lade foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder og / eller behandling af afkastluften, således at lugten udenfor staldene formindskes.

17. Ophør af drift

Ved ophør af driften, skal husdyrbruget foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås. Herunder skal gylletanke og lignende tømmes. Lemvig Kommune skal kontaktes med henblik på at aftale, hvilke foranstaltninger, der skal til for at fjerne forurenende kilder, herunder bygninger, silo- eller tankanlæg.

18. Beredskabsplan

Der skal altid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Planen skal gennemgås mindst én gang årligt og medarbejdere skal være bekendt med planens indhold og placering.

Arealvilkår fra ejendommens miljøgodkendelse og tillægsgodkendelsen af 23. juni 2014 er bortfaldet som følge af den nye husdyrregulering, der trådte i kraft 1. august 2017.

1.4.2. Vilkår i denne tillægsgodkendelse

19. Produktionstilladelse

Dyreholdet på husdyrbruget må udgøre

172 malkekøer

26 kviekalve (0 - 4 mdr.)

15 kviekalve (4 - 6 mdr.)

96 kvieopdræt (4 - 27 mdr.)

105 tyrekalve/kviekalve (40 - 60 kg)

Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning

20. Tidsfrist

Denne tillægsgodkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 6 år efter, at den er meddelt.

21. Egenkontrol med markstakke

Der skal tages fotos af nyetablerede markstakke med husdyrgødning på ejendommen inden de overdækkes, og umiddelbart efter overdækning.

Senest en uge efter, at etablering af en markstak er påbegyndt, skal fotos indsendes til Lemvig Kommune på teknik@lemvig.dk, tekst til emnefelt: *Markstak – Lundsbyvej 4*.

22. Ophævelse af vilkår 3 om drift af løsdriftsstalde

Vilkår 3 om drift af løsdriftsstalde til goldkøer efter landbrugets byggeblad *Etablering af løsdriftsstalde uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse* ophæves med virkning fra den 31. maj 2019.

23. Staldsystemer i staldafsnit med goldkøer

Husdyrbrugets staldafsnit til goldkøer og småkalve (staldafsnit 5 og 9 på bilag 1) skal senest den 31. maj 2019 være indrettet i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 9, 24 og 25 om indretning og drift af stalde og afløb mv.

24. Lavenergibelysning

Udtjente pærer, lysstofrør og andre lyskilder skal udskiftes til lavenergibelysning. Der skal etableres lavenergibelysning i den nye ungdyrstald.

25. Energikonsulent

Husdyrbruget skal senest et år efter ibrugtagningen af godkendelsen udarbejde en handleplan for at udføre ressourcebesparende tiltag. Handleplanen skal udarbejdes i samarbejde med en energikonsulent og sendes til Lemvig Kommune, når den foreligger.

26. Registrering af energi- og vandforbrug

Husdyrbrugets forbrug af energi (KWh) og vand (m³) skal registreres årligt.

Dokumentation for de seneste 5 år, gældende fra ibrugtagningen af denne godkendelse, skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

27. Flue- og skadedyrsbekæmpelse

På husdyrbruget skal der foretages effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.

28. Mindst 25 % græsmarksafgrøder i totalration

Mindst 25 % af den totale foderration på husdyrbruget, målt i FE skal udgøres af græsmarksafgrøder.

1.5. Offentlighed og høring

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøgodkendelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer, interesseorganisationer og eventuelt andre berørte orienteret om forslaget ved 3 ugers høring. Følgende er hørt:

- Lundsbyvej 8, 7620 Lemvig
- Mullesgårdvej 51, 7620 Lemvig
- Danmarks Naturfredningsforening, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Lemvig Kommune har ikke modtaget hørings svar ved nabohøringen.

Offentliggørelse

Tillægsgodkendelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 7. februar 2018 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende har fået meddelelse om udarbejdelse af godkendelsen:

- Lundsbyvej 4, 7620 Lemvig
- Lemvigegnens Landboforening, hek@lemvig-landbo.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, senord@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dnlemvig-sager@dn.dk

- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/Jens Johan Brogaard, Torsvej 111, 7620 Lemvig, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, limfjordsyd@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, fr@friluftsraadet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V, ae@aeraadet.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, att. Signe Normand, Aarhus University, Ny Munkegade 114, DK-8000 Aarhus C, dbf.oestjylland@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbunds Miljøkoordinator, Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@aabc.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, Arne Rusbjerg, Engvej 42 7490 Aulum, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

1.6. Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af klageberettigede efter Husdyrbrugslovens §§ 84-87, samt følgende;

- Ejeren af Lundsbyvej 4, 7620 Lemvig
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på

www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privat betale et gebyr på kr. 900 og som organisation, forening eller virksomhed kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en godkendelse efter § 12, stk. 3 har ikke opsættende virkning med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrbrugsloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Miljø- og Fødevareklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

Klagefristen udløber den 7. marts 2018.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør Husdyrbrugslovens § 90.

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelesespligt

Inden enhver ændring, etablering eller udvidelse af dyrehold eller anlæg til husdyrproduktion, herunder opbevaringsanlæg skal der indgives forhåndsansmeldelse til Lemvig Kommune, jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 70.

Ændringer og udvidelser af husdyrbruget, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet må ikke foretages uden forudgående godkendelse af Lemvig Kommune.

2.2. Gyldighed

Udvidelsen skal være udnyttet senest 6 år efter at godkendelsen er meddelt.

Godkendelsen anses for udnyttet ved udvidelse af dyreholdet og etablering af velfærdsafdelinger som ansøgt.

Hvis godkendelsen ikke helt eller delvist udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet.

2.3. Revurdering

Ifølge § 39, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 916 af 23. juni 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, er der ikke krav om revurdering af denne tillægsgodkendelse.

Det godkendte projekt opfylder bekendtgørelsens §§ 25 og 26 om ammoniakdeposition på kategori 1- og 2-natur, jævnfør afsnit 3.7.1 i denne afgørelse.

Miljøteknisk beskrivelse

---

3. Anlægsbeskrivelse

Projektet er beskrevet i ansøgningskema 91 742 med tilhørende bilag, indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

Husdyrbruget er tidligere beskrevet og miljøvurderet i miljøgodkendelse af 31. maj 2011 og tillægsgodkendelse af 23. juni 2014.

3.1. Lokalisering

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav i Husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8 fremgår af tabel 1. Afstandskrav er opmålt fra nærmeste hjørne af eksisterende staldanlæg.

Tabel 1: Generelle afstandskrav

Afstand til	Opmålt afstand	Afstandskrav i Husdyrloven
Nærmeste byzone eller sommerhusområde (Ramme By)	Ca. 2 km	50 m
Nærmeste lokalplanlagte område i landzone til boligformål, offentlige formål, m.v. (Kommuneplanlagt område til skoleformål i Lomborg)	ca. 900 m	50 m
Nærmeste nabobeboelse (Lundsbyvej 8)	85 m	50 m
Vandforsyningsanlæg (ikke almen) (DGU 53.670 og 53.789)	41 m	25 m
Vandforsyningsanlæg (almen) (Bonnet Vandværk)	Ca. 2 km	50 m
Vandløb, dræn og søer (sø NV for anlæg)	60 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Lundsbyvej)	ca. 3 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed (ukendt)	>500 m	25 m
Beboelse	15 m	15 m
Naboskel	65 m	30 m

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde jævnfør Husdyrbrugslovens § 7 ligger mere end 5 km fra staldanlægget.

Lemvig Kommune konstaterer, at projektet overholder de generelle afstandskrav i Husdyrbrugslovens §§ 6 og 7

Dispensation for afstandskrav til offentlig vej

De nye velfærdsafdelinger etableres i de eksisterende staldbygninger. Nærmeste velfærdsafdeling etableres cirka 3 meter fra Lundsbyvej.

Da der ikke sker ydre bygningsmæssige ændringer i forbindelse med at der etableres velfærdsafdelinger, og da etableringen ikke vurderes at være miljømæssig betænkelig eller medfører ændringer af de eksisterende til- og frakørselsforhold, vurderer Lemvig Kommune at der er grundlag for at dispensere for afstandskrav til offentlig vej. Dispensationen meddeles jævnfør Husdyrbrugslovens § 9, stk. 3.

3.1.1. Landskabelige forhold

Det søgte projekt indebærer ikke ydre bygningsmæssige ændringer af staldanlægget.

Der foretages på den baggrund ikke en nærmere landskabsvurdering af projektet, da projektet herved ikke påvirker landskabelige, geologiske eller kulturhistoriske værdier.

Som følge af, at projektet gennemføres i eksisterende bygninger vurderes det ikke relevant at overveje alternative placeringer.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Ansøger har redegjort nærmere for det søgte dyrehold og staldanlæggets indretning og drift i ansøgningens miljøtekniske beskrivelse, herunder en redegørelse for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik.

Ejendommens bygningsmasse og de søgte staldændringer er vist i situationsplan, se bilag 1.

Ansøgers beskrivelse af bedste tilgængelige teknik

På baggrund af "Vejledende emissionsgrænseværdier" er der beregnet et vejledende BAT niveau mht. ammoniakfordampning fra ejendommen.

I beregning af det vejledende BAT niveau korrigeres der ud fra følgende faktorer:

- *Er dyrene opstaldet i nye eller eksisterende bygninger*
- *Afgræsser dyrene*
- *Kviernes alder*

For småkalve, tyrekalve, højdrægtighedsområder og syge- og kælvningsbokse kan systemer med dybstrøelse i hele arealet opfylde BAT (Helpdesksvar – 21.02.2012).

For BAT er der ingen ændringer i forhold til godkendelsen fra 2014. Ammoniakemissionen for hele husdyrholdet er iflg. de vejledende beregninger på ca. 1.689 kg N/år, den faktiske emission er iflg. beregninger foretaget i hg.dk, på ca. 1.956 kg N/år, dvs. en difference på ca. -268 kg N/år.

Ansøger anser de valgte tiltag på ejendommen som værende BAT. Der er nedenfor redegjort for til – og fravalg.

Stald indretning - Spalteskrabere

Skraberanlæg i kostalden fravælges som BAT-teknik. Som beskrevet i Miljøgodkendelse fra 2011, er kostalden bygget over flere omgange og er dermed i forskellige niveauer, hvilket gør, at det ikke er teknisk muligt at etablere et skraberanlæg. Et alternativ ville være at etablere mere end et skraberanlæg. Det vurderes, at der skal etableres 4 skraberanlæg for at alle gulvflader vil kunne skrubes effektivt. Der vil kunne reduceres 279 kg N ved at etablere skraberanlæg i kostalden. Hvis 1 skraberanlæg koster 100.000 kr. pr. anlæg, vil det således give 400.000 kr. og med en afskrivning over 10 år med 5 % rente, vil den årlige omkostning være 51.800 kr. Dertil kommer omkostninger til vedligeholdelse. Der anvendes dybstrøelse med halm i sengebåsene, og der trædes derved en del halm ud på spalterne, som skal skrubes væk, hvilket vil slide meget på skraberne, hvorved der kan forventes øgede omkostninger til vedligehold. Der vil også være behov for investering i en ny maskine til at blæse halm i sengebåsene, da der p.g.a. skraberne ikke kan køres med bobcat på spalterne, som der gøres i dag. Prisen pr. kg reduceret N ved skraberanlæggene alene giver 186 kr., og det vurderes derfor, at der ikke vil være økonomisk proportionalitet i at etablere skraberanlæg.

Stald indretning – Gulvtype

I kviestalden er valgt sengestald med fast gulv, 2 % hældning og skrabning hver 2. time, hvilket er BAT.

BAT-gulv som f.eks. præfabrikeret fastdrænet gulv i kostalden fravælges som BAT-teknik. Før et nyt præfabrikeret fastdrænet gulv kan etableres, skal det gamle spaltegulv brækkes op, og anlægget skal tømmes og rengøres. Det vurderes, at omkostninger til jord, støbe- og murerarbejde samt omkostninger til gødningsanlæg og teknik, vil være ca. 1.500 kr./m². I kostalden er der 400 m² gulv, der skal brækkes op, og desuden vil det være nødvendigt at brække en del af sengebåsene op for at kunne etablere gulvet. Derudover vil der være et driftstab, når køerne ikke kan være i stalden under etableringen af det nye gulv, samt evt. omkostning til leje af en mobil malkestald, da køerne ikke kan komme ind i malkestalden i en periode. Der vil som nævnt ovenfor også her være behov for investering i en ny maskine til at blæse halm i sengebåsene, da der p.g.a. skraberne ikke kan køres med bobcat på spalterne, som der gøres i dag. Hvis investeringen sættes til ca. 1.000.000 kr. i alt vil det

være en årlig omkostning på 96.300 kr. Der vil kunne reduceres 548 kg N ved at etablere præfabrikerede drænedegulve i kostalden, hvilket giver 176 kr. pr. kg reduceret N. Det vurderes derfor, at der ikke vil være økonomisk proportionalitet i at etablere præfabrikerede drænedegulve i den eksisterende kostald.

Fodringstiltag

Fodring fravælges som BAT-teknik, da det vil være meget svært at overholde et maks. krav til protein i foderet på en økologisk bedrift. Der anvendes dels en høj andel græsfodring, som vil give en højere ammoniakfordampning, og dels vil proteinindholdet i både afgræsningsgræs og slætgræs variere hen over året. Det vil således være svært at kontrollere denne teknik.

Luftrensning, gylleseparering og gylleforsuring

Ansøger har fravalgt at indsætte luftrensning og gylleseparering, selvom der er enkelte modeller på markedet, da der ikke vil være økonomisk proportionalitet. Gylleforsuring fravælges som BAT-teknik, da det er en økologisk bedrift, som ikke må anvende forsuring.

Overdækning af gyllebeholder

Fast overdækning af gylletanke fravælges som BAT-teknik. Den ene gylletanke er fra 1988, og den vil konstruktionsmæssigt ikke kunne holde til en overdækning. Den anden gylletanke er fra 2002, og det er også spørgsmålet, om den er konstrueret til at kunne få overdækning på. Der vil kunne reduceres 75 kg N ved at overdække denne tank. En overdækning koster mindst 150.000 kr. og en annuitetsberegning viser (Bilag 4), at det vil koste ca. 22.300 kr. om året med en låneløbetid på 10 år til en rente på 8 %. Det vil altså koste ca. 22.300 kr./76 kg N = 297 kr. pr. sparet N. Der er således ikke økonomisk proportionalitet.

Ammoniakemission fra kvægstalde – ny viden

DCA rapport nr. 110 om ammoniakemission fra sengestalde til kvæg, udgivet af Aarhus Universitet i december 2017 præsenterer nye testresultater for ammoniakemissionen fra kvægstalde.

Det fremgår af Miljøstyrelsens nyhed 19. december 2017:

Ifølge rapporten viser testen, at stalddypen "fast drænet gulv med skraber og ajlefløb" har en højere ammoniakfordampning end hidtil antaget, mens stalddypen "spaltegulv, kanal med bagskyl eller ringkanal" har en lidt lavere ammoniakfordampning end hidtil antaget. Testen viser samtidig, at spalteskraberen ikke har en målbar effekt på ammoniakfordampningen.

Den ny viden betyder, at miljøeffekten af spalteskraberen skal revurderes og at emissionsfaktorerne for kvægstalde i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal opdateres i en kommende bekendtgørelsesændring hurtigst muligt. Miljøstyrelsen vil sna-

rest informere yderligere på hjemmesiden i takt med at konsekvenser af den ny viden afdækkes.

Ammoniakemissionen fra sengebåsestalde af typen "spaltegulv, kanal med bagskyl eller ringkanal" fastsættes i DCA-rapporten til **1,2 kg N/år/m² produktionsareal og 8,0 kg N/år/malkeko.**

Emissionstal i husdyrgodkendelse.dk er ved ny regulering 1,34 kg N/år/m² og ved den tidligere regulering 12,4 kg N/år/malkeko.

DCA-rapporten viser altså, at emissionen fra *produktionsarealet* (ny regulering) er 10,4 % lavere og emissionen *pr. malkeko* (gl. regulering) er 35,5 % lavere, end hvad der i øjeblikket fremgår af husdyrgodkendelse.dk.

Ammoniakemissionen fra sengebåsestalde af typen "fast drænet gulv med skraber og ajlefløb" fastsættes i DCA-rapporten til **1,0 kg N/år/m² produktionsareal og 8,2 kg N/år/malkeko.**

Emissionen i husdyrgodkendelse.dk er ved ny regulering 0,67 kg N/år/m² og ved den tidligere regulering 7,31 kg N/år/malkeko.

DCA-rapporten viser altså, at emissionen fra *produktionsarealet* (ny regulering) er 49,3 % højere og emissionen *pr. malkeko* (gl. regulering) er 12,2 % højere, end hvad der i øjeblikket fremgår af husdyrgodkendelse.dk.

Enheden for ammoniakemission i det søgte projekt regnes pr. produktionsenhed og ikke produktionsareal. Derfor anvendes DCA-rapportens emissionstal pr. malkeko til at beregne den korrekte ammoniakemission for det søgte projekt.

Beregning af emissionsværdier fremgår af bilag 4.

Konsekvensen af, at spalteskrabere ikke er påvist at have en ammoniakreducerende effekt er, at eksisterende vilkår om brug af spalteskrabere ophæves og at anvendelse af spalteskrabere ikke længere betragtes som BAT.

I praksis forventes det, at spalteskrabere fortsat vil blive anvendt af hensyn til kvæggets klovsundhed.

Fastsættelse af BAT-emissionsgrænseværdi

På baggrund af den nye viden om ammoniakemissionen fra kvægstalde, kan de beregnede BAT-emissionsniveauer i husdyrgodkendelse.dk ikke i øjeblikket anvendes som grundlag for en BAT-vurdering.

BAT-emissionsgrænseværdien for ammoniak korrigeres herefter ud fra den beregnede emission i bilag 4 og effekten af en direk-

te udbringning af fast gødning svarende til normtallet for kvægbrug, 65 %.

For nye og eksisterende dybstrøelsesstalde fastsættes BAT-niveauet som de faktiske emissioner, beregnet i husdyrgodkendelse.dk.

Det anses ikke for BAT at etablere fast overdækning på eksisterende gyllebeholdere, da erfaringer viser, at omkostningerne ved at etablere overdækning på eksisterende beholdere i de fleste tilfælde overstiger 100 kr./kg reduceret N. Desuden er det Lemvig Kommunes erfaring, at naturlige flydelag på gyllebeholdere med kvæggylle generelt er tætte og stabile.

BAT-emissionsgrænseværdien for ammoniak fastsættes herefter til **1.730,11** kg N/år.

Lemvig Kommunes vurdering

Ved tidligere miljøgodkendelse og tillægsgodkendelse har Lemvig Kommune vurderet, at ammoniakemissionen fra det eksisterende staldanlæg lever op til BAT.

Lemvig Kommune konkluderede i tillægsgodkendelsen fra 2014:

Lemvig Kommune finder det godtgjort, at det ikke er proportionalt at indsætte spalteskrabere [i kostalden], samt at spalteskrabere ville sikre opfyldelse af det vejledende BAT-emissionsniveau.

Lemvig Kommune konkluderede i miljøgodkendelse fra 2011:

Prisen pr. kg reduceret N ved at etablere skrabe anlæg i kostalden giver 224 kr., og 167 kr. ved etablering af præfabrikerede drænedede gulve i kostalden. Da Lemvig kommune mener, at der kun er økonomisk proportionalitet i at indføre teknikker der koster under 100 kr. pr. reduceret kg. N vurderes det derfor, at der ikke vil være økonomisk proportionalitet i at etablere præfabrikerede drænedede gulve i den eksisterende kostald, og staldindretningen lever derfor op til det mulige BAT-niveau på ejendommen.

Fodring fravælges som BAT-teknik, da det vil være meget svært at overholde et maks. krav til protein i foderet på en økologisk bedrift. Der anvendes dels en høj andel græsfodring, som vil give en højere ammoniakfordampning, og dels vil proteinindholdet i både afgræsningsgræs og slætgræs variere hen over året. Det vil således være svært at kontrollere denne teknik.

Den nye viden om den manglende effekt af spalteskrabere på spaltegulv gør yderligere proportionalitetsbetragtninger for spalteskrabere overflødige.

Ansøger har udført nye beregninger af omkostninger ved udskiftning af gulvtype, uden at det ændrer ved vurderingen af, at

skift i gulvtype fortsat ikke kan opfylde BAT-kravet om proportionalitet.

Lemvig Kommune vurderer ud fra ansøgers beskrivelse, at det ikke er proportionalt at overdække gyllebeholdere. Ammoniak-reducerende teknologier som gylleforsuring, gyllekøling og luftrensning er ikke til rådighed, da ejendommen drives økologisk. Tilsvarende sætter den økologiske drift begrænsninger for mulighederne for at foderoptimere på grund af krav til foderets sammensætning og indhold.

Lemvig Kommune har inddraget ny viden om emission fra kvægstalde og fastsat et BAT-emissionsniveau for det søgte projekt til 1.730,11 kg N/år, hvilket svarer til den faktiske emission fra det søgte projekt efter korrektion for ny viden i DCA-rapport nr. 110.

Lemvig Kommune vurderer herefter, at projektet opfylder projektet BAT-kravet for ammoniakemission.

3.2.1. Staldsystemer med dybstrøelse

Det søgte projekt indebærer, at der etableres tre velfærdsafdelinger med dybstrøelse.

Det er en forudsætning for det søgte projekt, at velfærdsafdelingerne indrettes som dybstrøelsesstalde, og at de etableres med fast bund, uigennemtrængelig for fugt, og med afløb til gyllesystem, jævnfør §§ 9, 24 og 25 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, BEK nr. 865 af 23. juni 2017.

Ansøger oplyser, at eksisterende halmhus inddrages til goldkostald. Halmhuset er godkendt til goldkostald i miljøgodkendelsen af 2011 og omfattet af vilkår 3 om indretning og drift.

Halmhuset og to andre staldafsnit til goldkøer, samt en kalvestald er ifølge godkendelsen fra 2011 indrettet uden fast bund og afløb til gyllesystem. Vilkår 3 i godkendelsen fra 2011 anviser, at disse stalde skal drives jævnfør driftsvejledningen i Landbrugets Byggeblad 095.03-01 om løsdriftsstalde uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse.

Lemvig Kommune vurderer, at 095.03-01 er udarbejdet med henblik på at mindre kvægbesætninger, hvor dyrene er udegående i størstedelen af året og af hensyn til velfærdskrav kan opstalde ammekøer med kalve uden væsentlige meromkostninger. Typisk altså besætninger af hobbykarakter med begrænset omsætning, hvor omkostningerne til at etablere stalde med fast bund og afløb ikke er proportionalt i forhold til miljøgevinsten.

Byggebladet henviser til ammekøer, ungdyr, mv på dybstrøelse. Lemvig Kommune vurderer, at malkekvæg med opdræt ikke hører under denne dyregruppe. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 14 om skift i dyretype adskiller kvæg i to dyregrupper:

- 1) Ammekøer med tilhørende kalve, kvier, stude og slagtekalve
- 2) Malkekøer med tilhørende opdræt.

Miljøreguleringen opdeler altså generelt kvæg i flere, adskilte undergrupper.

Miljøstyrelsens digitale vejledning til husdyrgødningsbekendtgørelsen om indretning af stalde nævner specifikt, at malkekøer ikke er omfattet af byggebladet,

<http://husdyrvejledning.mst.dk/vejledning-til-bekendtgørelserne/husdyrgoednings-bekendtgørelsen/4-indretning-af-stalde/>:

Fravigelse af krav om fast bund og afløb

Kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsen om fast bund og afløb gælder for som hovedregel for alle stalde, læskure m.v., og kommunen har ikke efter bekendtgørelsen mulighed for konkret at dispensere fra kravet om fast bund og afløb.

Derimod er kravet om fast bund og afløb i visse tilfælde generelt fraveget via Landbrugets Byggeblade, der er godkendt af Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsens godkendelse af byggeblade har den virkning, at de i byggebladet beskrevne forskrifter og fremgangsmåder m.v., træder i stedet for nærmere angivne regler i husdyrgødningsbekendelsen. De byggeblade, der er godkendt af Miljøstyrelsen kan findes under vejledningen til kapitel 17, hvor ordningen er nærmere beskrevet.

Kravet om fast bund kan fraviges ved anvendelse af følgende byggeblade, der er godkendt af Miljøstyrelsen:

- *Etablering af løsdriftstalder uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse, hvorefter kravet om fast bund og afløb ikke gælder for ammekøer, kalve og tyre på dybstrøelse, hvis stalden m.v. indrettes og drives i overensstemmelse med forskrifterne i byggebladet. Malkekvæg og kødkvæg er ikke omfattet af det godkendte byggeblad.*

Thybogård huser en malkekvægbesætning på over 150 malkekøer med opdræt. Lemvig Kommune vurderer, at godkøer i en malkekvægbesætning af denne størrelse ikke er omfattet af byggeblad 095.03-01.

Lemvig Kommune ophæver derfor vilkår 3 i godkendelsen fra 2011 om indretning og drift af løsdriftstald uden fast bund og afløb. Vilkåret ophæves med virkning fra den 31. maj 2019.

Lemvig Kommune stiller i forlængelse heraf vilkår om, at goldkostalde og småkalvestald senest den 31. maj 2019 skal være etableret med fast bund og afløb i overensstemmelse med §§ 9, 24 og 25 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

3.2.2. Opbevaring af fast gødning i markstak

Det er oplyst, at fast gødning opbevares i markstak, og at 65 % udbringes direkte fra stald til mark. Heraf følger, at 35 % opbevares i markstak.

Der er ikke en møddingsplads på ejendommen, og opbevaringskapaciteten til fast gødning er derfor begrænset til de stalde, der er indrettet til fast gødning/dybstrøelse og gyllebeholdere. Af hensyn til håndtering og udbringning af flydende husdyrgødning kan der kun tilføres mindre mængder fast gødning til gyllebeholdere.

Lemvig Kommune vurderer generelt, at det er bedste tilgængelige teknik at opbevare fast husdyrgødning på møddingsplads inden udbringning, og at det generelt bør tilstræbes at undgå og minimere brugen af markstakke.

Markstakke må dog etableres på de betingelser, som følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15, se bilag 3.

Det er blandt andet et generelt krav, at der føres årlig optegnelser over oplaget, herunder oplysninger om oplagringsperiode og hvor oplaget er placeret. Optegnelserne skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

Lemvig Kommune vurderer, at en del af dette krav kan opfyldes ved som egenkontrol at tage fotos af nyetablerede markstakke før og efter, at de overdækkes og indsende disse fotos til Lemvig Kommune.

Fotos før overdækningen kan vise, om den faste gødning er homogen og kompostlignende. Fotos efter overdækningen kan vise, at overdækningen er tætsluttende og sikrer mod indsvendende regnvand.

Denne procedure betragtes som en specifik udmøntning af den generelle regel og derved en skærpelse. Proceduren formuleres derfor som et vilkår. Ved at orientere kommunen allerede i forbindelse med etableringen af markstakken, har tilsynsmyndigheden mulighed for at vurdere, om en markstak opfylder § 15. Unødige miljøpåvirkninger undgås, og proceduren vurderes i øvrigt ikke at være tids- eller omkostningskrævende ud over de ressourcer, der alligevel skal afsættes til at opfylde det generelle krav om optegnelse af markstakke.

Det bemærkes, at fotos skal suppleres med oplysninger om oplagringsperiode og oplagets placering (fx på luftfoto eller med GPS-koordinater), for at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15.

Ved at opfylde vilkår om egenkontrol med markstakke, samt husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, vurderes opbevaring af fast gødning på ejendommen at leve op til BAT.

Egenkontrol

Miljøgodkendelsen fra 2011 indeholder egenkontrolvilkår om dokumentation for dyreholdets størrelse, gødningsregnskab, kopier af foder- og mineralrecepter, lugtprøver og beredskabsplan.

Dette tillæg supplerer med vilkår om egenkontrol af markstakke.

Lemvig Kommune vurderer, at der ikke er behov for yderligere egenkontrolvilkår.

3.3. Energi- og vandforbrug

Ansøger har redegjort for ejendommens forventede ressourceforbrug:

Energiforbrug: Det nuværende energiforbrug er på ca. 110.000 kWh og forventes at stige til ca. 115.000 kWh, når besætningsudvidelsen er gennemført.

Forbruget af diesel vil være uændret på ca. 15.000 l.

Vandforbrug: Vandforbruget til drikkevand forventes at stige fra ca. 7.200 m³ til ca. 7.700 m³, når besætningsudvidelsen er gennemført.

Projektet indebærer, at der indrettes nye velfærdsafdelinger og at dyreholdet udvides i eksisterende bygninger.

Der sker efter Lemvig Kommunes vurdering ikke større driftsmæssige ændringer ved det søgte projekt.

Bygningsmassen er udvidet med 136 m² i 2009 og er ellers ikke udvidet i de seneste cirka 15 år, og Lemvig Kommune vurderer, at der kan være potentiale for ressourcebesparelser på ejendommen.

Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at ejendommen skal gennemgås af en energikonsulent senest et år efter, at dette tillæg er taget i brug.

Der skal udarbejdes en handleplan ud fra konsulentens anbefalinger, og nye energibesparende tiltag skal implementeres, hvor det er muligt, jævnfør proportionalitetsprincippet i BAT.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at udtjente lyskilder skal udskiftes til lavenergibelysning, da lavenergibelysning generelt betragtes som BAT.

Ejendommen har egen vandforsyning.

Lemvig Kommune stiller vilkår om, at energi- og vandforbruget registreres årligt. Dokumentation for de seneste 5 år, gældende fra ibrugtagningen af godkendelse, skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Herved kan udviklingen i ejendommens ressourceforbrug følges og effekten af ressourcebesparende tiltag identificeres.

Som følge af Lemvig Kommunes vilkår om løbende udskiftning til lavenergibelysning, vilkår om at ejendommen skal gennemgås af energikonsulent og vilkår om registrering af vand- og energiforbrug, vurderes husdyrbruget i ansøgt drift som helhed at leve op til BAT for vand- og energiforbrug.

3.4. Gener

3.4.1. Lugt

Lugtgeneafstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning, skema 91 742.

Områdetype	Afstandskrav	Faktisk afstand
Enkelt beboelse		
Mullesgårdvej 49	67 meter	202 meter
Beboelse i samlet bebyggelse		
Glarbjergvej 8	119 meter	1.152 meter
Byzone		
Ramme By	211 meter	2.027 meter

Lemvig Kommune konstaterer, at lugtgeneafstandene er overholdt til alle tre områdetyper.

Lemvig Kommune har i miljøgodkendelsen fra 2011 stillet vilkår om, at hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.

Det søgte projekt vurderes heraf ikke at give anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende.

3.4.2. Støj

Der forventes ikke væsentlige ændringer i støjkilder eller støjbidraget til omgivelserne som følge af den søgte udvidelse.

Støjkilder fra ejendommen er primært fra interne transportere ved foderkørsel. Malkeanlæg giver også anledning til støjbidrag, men er omsluttet af øvrige bygninger, som har en støjdæmpende effekt.

Der vil være et forøget støjbidrag fra interne transportere når der køres grovfoder i plansiloer og udbringes husdyrgødning.

Nærmeste nabobeboelse ligger cirka 100 meter fra de nærmeste driftsbygninger og cirka 180 meter fra plansiloerne, som er en væsentlig støjkilde på husdyrbruget.

Under idealforhold reduceres støjniveauet til en fjerdedel, når afstanden til kilden fordobles.

Ved idealforhold vil lydniveauet i en afstand af cirka 180 meter fra kilden, være reduceret med cirka 57 dB(A).

For at overholde et krav om maksimalt 40 dB(A) (nattetimer) bør støjkilden på anlægget således ikke overstige 97 dB(A), dog under forudsætning af, at der er idealforhold. I praksis vil bygninger og læhegn ofte dæmpe lydets spredning.

Et støjbidrag på 97 dB(A) svarer cirka til lyden fra en forbipasserende lastbil eller en båndsav.

Det forventes ud fra afstand til naboer og de støjende aktiviteter på ejendommen ikke, at den almindelige drift på ejendommen vil give støjgener, som overskrider vilkår om støj i miljøgodkendelsen fra 2011.

Støjkildevilkår omfatter aktiviteter på ejendommen, men undtager transportere uden for selve ejendommen.

Skulle der mod forventning indgå berettigede støjklager, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at udføre akkrediterede støjmålinger, samt om nødvendigt påbyde støjdæmpende tiltag, eksempelvis i form af støjvolde eller anden placering af støjkilder.

Det bemærkes, at støjkildevilkåret skal overholdes hos alle omkringboende, også andre landbrugsejendomme.

3.4.3. Lys

Der etableres ikke nye lyskilder i det søgte projekt.

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at de eksisterende lyskilder ikke udgør en væsentlig gene for omboende, da staldanlægget er afskærmet med omkringliggende beplantning.

Skulle der mod forventning indgå berettigede klager over lyspåvirkning fra ejendommen, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

3.4.4. Fluer og skadedyr

Der stilles vilkår om bekæmpelse af fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrslaboratoriet).

Flere af staldene på husdyrbruget er med dybstrøelse, hvilket giver fluer gode levevilkår, hvis der ikke udføres en effektiv og vedvarende fluebekæmpelse. Der er cirka 100 meter mellem nærmeste nabo og dybstrøelsesstald. På lune sommerdage med opholdsvejr kan fluer bevæge sig op til 500 meter.

Lemvig Kommune vurderer derfor, at det er relevant at sætte vilkår om en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse.

3.4.5. Støv

Der kan i tørre perioder opstå støvgener ved interne transporter, særligt i høsten. Generne herfra vurderes at være begrænsede. Det søgte projekt indebærer ikke aktiviteter, som forventes at medføre væsentlige støvgener.

Skulle der mod forventning opstå støvgener, som af Lemvig Kommune vurderes som væsentlige, kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget støvdæmpende tiltag.

3.4.6. Transport

Antallet af transporter forventes at falde i forhold til nudriften som følge af det søgte projekt, primært da grovfodertransporter fremadrettet sker med større vogntog.

Der henvises til god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

De eksisterende til- og frakørselsforhold vurderes at være tilstrækkelige for husdyrbruget.

Lemvig Kommune bemærker, at ejendommen er opdelt i tekniske anlæg på hver side af Lundsbyvej. Grovfoderoplæg, kvie-stald og goldkostald på den sydlige side af vejen, og kostald, stald til småkalve og maskinhus på den nordlige side.

Det medfører daglige transporter, som krydser Lundsbyvej.

Ejer er forpligtet til at renholde vejen efter arbejdskørsel, jævnfør Færdselslovens bestemmelser.

Det er en tilbagevendende opgave efter transporter som krydser vejen, at kontrollere at Lundsbyvej er renholdt. Dette af hensyn til offentlighedens færdsel. Færdselspolitiet er myndighed på dette område og kan sanktionere en eventuel manglende renholdelse af Lundsbyvej.

3.5. Forurening

3.5.1. Spildevand herunder regnvand

Tagarealet udvides ikke ved projektet.

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, mv.

Lemvig Kommune følger i øvrigt op på husdyrbrugets håndtering af spildevand og indretning af afløb, mv. ved tilsyn.

3.5.2. Husdyrgødning og foder

Ansøger har redegjort for husdyrbrugets opbevaringskapacitet, se bilag 2.

Det konstateres, at vilkår om opbevaringskapacitet kan opfyldes i ansøgt drift.

Der produceres 636 ton fast gødning om året, jævnfør bilag 2.

Det vurderes at være bedste tilgængelige teknik at opbevare fast husdyrgødning på møddingsplads inden udbringning.

Der er ikke møddingsplads på ejendommen og Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om egenkontrol med markstakke, se afsnit 3.2.2.

Markstakke med fast gødning og ensilage må blandt andre afstandskrav ikke etableres inden for 25 meter af private vandboringer, 15 meter fra vandløb og søer, 15 meter fra offentlig vej og privat fællesvej og 30 meter fra naboskel, 15 meter fra vej, eller 15 meter fra søer og vandløb, jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6.

Fodring og ensilage

Jf. ansøgningen udgør græsmarksafgrøder minimum 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt. Dette fastholdes i

vilkår, da det indgår som en forudsætning for fastsættelsen af generelt ammoniakkrav.

Ansøger oplyser om fodringen:

Det forventes at forbrug af kraftfoder stiger fra ca. 430 t til 465 t og forbrug af korn stiger fra 180 t til 200 t. Produktionen af ensilage og græs forventes at stige fra 900.000 FE til 975.000 FE. Det tilstræbes fortsat at have en så høj egenproduktion af foder som muligt på den økologiske bedrift.

Ensilage opbevares i ejendommens plansiloer, og om nødvendigt i ensilagemarkstakke.

Det vurderes, at der ikke er behov for særlige vilkår til opbevaring eller håndtering af foder, ud over de allerede gældende vilkår om effektiv skadedyrsbekæmpelse og god hygiejne på husdyrbruget.

Lemvig Kommune kontrollerer afløbsforhold mv. fra plansiloer ved tilsyn.

3.5.3. Affald

Ansøger har ikke oplyst om forventede ændringer i affaldstyper eller -mængder som følge af den søgte udvidelse.

I ejendommens eksisterende miljøgodkendelse fra 2011 er der stillet vilkår for håndtering og bortskaffelse af affald (vilkår 5). Dette vilkår gælder fortsat og er rettet mod ejendommens samlede affaldsproduktion.

Lemvig Kommune gennemgår i øvrigt husdyrbrugets affaldsproduktion og håndtering ved miljøtilsyn, herunder anvises korrekt bortskaffelse af affaldsfraktioner.

3.5.4. Råvarer og hjælpestoffer

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild er der i miljøgodkendelsen fra 2011 stillet vilkår om, at der ikke må ske oplag, anvendelse eller transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overfladeafløb (vilkår 11).

For at forebygge spild af gylle er der i miljøgodkendelsen fra 2011 stillet vilkår om gyllehåndtering ved overpumpning til gyllevogne (vilkår 10).

Der er desuden vilkår om opbevaring og håndtering af olie og kemikalier (vilkår 6 og 7).

Ved disse vilkår vurderes opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpestoffer, herunder farlige flydende stoffer, ikke at udgøre en miljørisiko på ejendommen.

Ejendommen er økologisk, og der opbevares og anvendes ikke kemikalier på ejendommen.

Lemvig Kommune vurderer i øvrigt ejendommens afløb og installationer til gyllehåndtering ved tilsyn.

3.5.5. Driftsforstyrrelser eller uheld

Ejendommen har en beredskabsplan, og der er i 2011 stillet vilkår om at den fortløbende skal opdateres, samt at den skal være tilgængelig for ejendommens ansatte (vilkår 18).

Lemvig Kommune vurderer på den baggrund, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at modvirke forureninger forårsaget af driftsforstyrrelser og uheld.

3.6. Ammoniaktab - generelt

Husdyrbrugslovens generelle ammoniakreduktionskrav for malkekvæg og opdræt er 30 %, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 1. ad a. Ved kvægproduktion baseret på græsfodring, hvor der er over 25 % græsmarksafgrøder i totalrationen, fastsættes dog et krav på 15 %. Udegående dyr er friholdt for reduktionskrav.

Det fremgår af ansøgningen, at der er over 25 % græsmarksafgrøder i totalrationen på ejendommen, hvilket medfører, at det generelle emissionskrav er 15 %. Krav om minimum 25 % græsmarksafgrøder fastholdes derfor som vilkår i godkendelsen.

Det fremgår af ansøgningskema 91 742 at det generelle ammoniakkrav er opfyldt med 52 kg N/år.

Ny viden om emission fra kvægstalde i DCA rapport nr. 110 fra Aarhus Universitet har foranlediget Lemvig Kommune til at foretage en korrigerende beregning (bilag 4), som inddrager rapportens nye emissionstal.

Denne korrigerende beregning viser, at det generelle ammoniakkrav ved de nye emissionstal er opfyldt med 278,65 kg N/år.

3.7. Ammoniakpåvirkning af natur

Ammoniakberegningerne i dette afsnit er baseret på forældede emissionstal i husdyrgodkendelse.dk. Ved korrigerende beregning har Lemvig Kommune konstateret, at den faktiske emission fra staldanlægget er 226,31 kg N/år lavere ved brug af de nye emissionstal fra DCA rapport nr. 110.

De ammoniakdepositioner, som præsenteres i de følgende afsnit er derfor marginalt højere, end ved de nye emissionstal. Dette vurderes ikke at have betydning for den overordnede vurdering af, at projektets ammoniakdeposition ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

3.7.1. Beskyttet natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 2.

De lokale naturområder ses på oversigtskort i bilag 3.

Ud over de beregnede merdepositioner og totaldepositioner, vil alle omgivelserne herunder beskyttede naturområder blive tilført kvælstof fra baggrundsbelastningen.

Kvælstoffet i baggrundsbelastningen stammer, for en stor dels vedkommende, fra husdyrgødning, staldanlæg og industri. Det afsættes på alle arealer og føres hertil fra nær og fjern. Kvælstoffet kan ikke specifikt henføres til husdyrbruget på Thybo-gård, men husdyrbruget bidrager også til "skyen" af kvælstofholdige forbindelser i atmosfæren, der afsættes på naturarealer.

Baggrundsbelastningen i området er cirka 16 kg N/ha/år, jf. http://naturstyrelsen.dk/media/nst/attachments/92296/bilag_1.pdf.

Kategori 1 natur – ammoniakfølsom natur i N2000 områder

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, Natura 2000 - områder.

Nærmeste kategori 1-natur er hedearealer i Klosterheden, cirka 6,5 km fra staldanlægget.

Den totale ammoniaktilførsel på kategori 1-natur må ikke overstige 0,7 kg N/ha/år. Er der flere andre husdyrbrug i nærheden af naturområdet skærpes kravet til 0,2 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition på heden fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Hertil kommer baggrundsbelastningen.

Kategori 2 natur – større § 3 områder

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet gennem § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrbrugsloven.

Nærmeste kategori 2-natur er Lemvig Sødal, cirka 5,5 km fra staldanlægget.

Den totale ammoniaktilførsel må ikke overstige 1 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition i Lemvig Sødal fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Hertil kommer baggrundsbelastningen.

Kategori 3 natur – moser, heder og overdrev

Kategori 3-natur er heder, moser og overdrev, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår om en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 4, tabel 3.

Anlægget ligger cirka 70 meter sydøst for et vandhul, omgivet af mose. Moseområdet er kategori 3-natur.

Merdepositionen er beregnet til 1,3 kg N/ha/år. Totaldepositionen fra staldanlægget er beregnet til 6,0 kg N/ha/år. Den samlede totaldeposition er derfor 22 kg N/ha/år.

Der ligger ikke kategori 3-natur eller øvrige beskyttede naturtyper i nærheden staldanlægget, hvor totaldepositionen overstiger 1 kg N/ha.

Lemvig Kommunes vurdering

Beregningspunkter er indsat af ansøger og Lemvig Kommune i det digitale ansøgningssystem. Lemvig Kommune har verificeret ruheder jævnfør retningslinjerne i "naturpixibogen", som findes i Miljøstyrelsens WIKI-vejledning, www.mst.dk/husdyrvejledning.

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1- og 2-natur er overholdt.

Projektet medfører, at den samlede deposition på nærmeste mose omfattet af kategori 3 forøges med 1,3 kg N/ha/år og medfører en samlet deposition på 22 kg N/ha/år.

Ved tillægsgodkendelse i 2014 beregnedes merdepositionen på mosen fra husdyrbruget til 1,4 kg N/ha/år og totaldepositionen 8,9 kg N/ha/år.

Lemvig Kommune besigtigede i 2014 mosen. Det blev i 2014 konkluderet, at

...merdepositionen ikke vil give anledning til risiko for en tilstandsændring af moseområdet. Det udpegede moseområde udgør et areal på cirka 0,15 ha og ligger som en bræmme omkring vandhullet. Mosen er delvist afgræsset. Der er ikke fundet særlige ammoniakfølsomme arter ved besigtigelsen.

I det nu søgte projekt er mer- og totaldepositionerne lavere end ved det godkendte i 2014. Moseområdet er uden særligt ammoniakfølsomme arter og Lemvig Kommune vurderer, at merdepositionen på 1,3 kg N/ha/år i sig selv ikke udgør risiko for tilstandsændringer.

Totaldepositionen på 22 kg N/ha/år kan ikke afvises på sigt at påvirke moseområdet, da tålegrænsen for moser er 5 -25 kg N/ha, men med baggrund i tilstanden af mosen i 2014, vurderes

det at den ikke vil forværres. Ejendommen er desuden allerede godkendt til en drift, som medfører en større samlet ammoniakdeposition.

Det vurderes at projektet ikke i sig selv vil medføre risiko for tilstandsændringer, jævnfør Naturbeskyttelsesloven § 3. Hertil bemærkes at baggrundsdepositionen og depositionen fra den eksisterende lovlige produktion tilsammen kan give tilstandsændringer, da den nederste tålegrænse for moser er overskredet.

3.7.2. Habitatvurdering og Bilag IV-arter

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyrearter samt få plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rasteområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder. Der foretages nærmere vurdering af Bilag IV-arter i kapitel 4.

Screening

Natura 2000 område nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage ligger cirka 5,5 km ØSØ for staldanlægget.

Der er cirka 6 km til Natura 2000-område 28, Agger Tange, Nisum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø og cirka 8,5 km til Natura 2000-område 65, Nisum Fjord.

Der er mere end 10 km til øvrige Natura 2000-områder.

Natura 2000 område 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Natura 2000-område 28 udgør et samlet areal på cirka 33.000 ha og består af Habitatområde H28 og Fuglebeskyttelsesområderne F23, F27, F28 og F39.

Udpegningsgrundlaget er en lang række naturtyper for H28, der er i Lemvig Kommune indtil videre kortlagt et mindre areal med havtorneklit ved Remmerstrand.

Udpegningsgrundlaget for F28 er i Lemvig Kommune Hvinand og Toppet Skallesluger, som begge er trækfugle i området. Truslerne for disse arter er hovedsagelig forstyrrelser især i yngleperioden (maj-juli), prædation og forurening af fjorden så fødegrundlag (muslinger, snegle, fisk, krebs og vandplanter) forsvinder.

Udpegningsgrundlaget for F39 er i Lemvig Kommune Alm. Ryle, Brushane, Klyde og Hav- og Dværgterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

Område nr. 224 'Flynder Å og heder i Klosterhede plantage'

Natura 2000 område 224 består af Habitatområde nr. 224.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområdet er bl.a. Tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret og odder er begge følsomme overfor forstyrrelser og afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

Natura 2000 område nr. 65 Nissum Fjord

Natura 2000 område nr. 65 Nissum Fjord består af Habitatområde nr. 58 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 38.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er i Lemvig Kommune hovedsageligt strandengene hele vejen rundt om fjorden samt nogle få sure overdrev syd for udløbet af Bækmarksbro å. Truslerne for strandenge er u hensigtsmæssig hydrologi (udtørring), mindre saltpåvirkning, tilgroning som følge af for stor næringsstofpåvirkning og invasive arter. Truslerne for de sure overdrev er hovedsageligt tilgroning som følge af manglende naturpleje. Derudover er der arterne laks, odder og lampret, som bl.a. er afhængige af optimal vandkvalitet.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 38 drejer sig i Lemvig Kommune om knopsvane, kortnæbbet gås,

krikand, lysbuget knortegås, pibeand, sangsvane, spidsand, alm. ryle, dværgterne, rørvagtel og splitterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

Afstandene til Natura 2000-områder og det forhold, at der søges en begrænset udvidelse gør samlet set, at der umiddelbart vurderes ikke at være risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget i ovennævnte habitatområder eller øvrige Natura 2000-områder.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

På baggrund af de beregnede totaldepositioner af ammoniak, vurderes projektet ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 28 eller andre Natura 2000-områder.

4. Bilag IV-arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

Området omkring ejendommen er præget af mange søer og vandhuller skabt under den sidste istid. Disse vandhuller er alle potentielle levesteder for Bilag IV-arter. Nærmeste vandhul ligger umiddelbart nordvest for ejendommen, og der ligger yderligere ni vandhuller inden for en afstand af cirka 500 meter fra ejendommen.

Mer- og totaldepositionen på det nærmeste vandhul fra projektet er beregnet til henholdsvis 1,3 og 6,0 kg N/ha/år.

Bilag IV-arter

På baggrund af faglig rapport nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt kommunens øvrige kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring ejendommen:

Damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Odder, damflagermus, vandflagermus og troldflagermus er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede,

sårbare eller sjældne i den danske natur. Arterne er gennemgået enkeltvis nedenfor.

Flagermus: Der er ikke skovbevoksninger eller større åbne vandflader i umiddelbar nærhed af husdyrbruget. Der er ikke et væsentligt potentielt fødegrundlag for de insektædende flagermus på eller omkring husdyrbruget.

Birkemus: Birkemusen findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Der er ikke potentielle levesteder for Birkemusen i den umiddelbare nærhed af staldanlægget.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland. Odderen knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder med et højt naturindhold. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især i søer og moser med store rørskovsområder.

Der er ikke potentielle raste- eller levesteder for odderen inden for bedriftens arealer.

Spidssnudet frø: Kan forekomme ved vandhuller, der grænser op til bedriftens udbringningsarealer.

Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk. Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelsens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Søen nordvest for husdyrbruget er potentielt levested for den spidssnude frø.

Strandtudse: Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Søen nordvest for husdyrbruget er potentielt levested for strandtudsen.

Markfirben: Markfirben findes spredt i landskabet på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Markfirbenet yngler på solvendte skråninger, som er af altafgørende betydning for den. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter.

Der er et beskyttet dige på den vestlige side af plansiloerne og et beskyttet dige ved den fritliggende goldkostald vest for staldanlægget, hvor der er potentielt levested for markfirbenet.

Stor vandsalamander: Der er enkeltfund spredt over kommunen. Det kan ikke udelukkes, at stor vandsalamander forefindes i og ved søer og vandhuller på bedriftens udbringningsarealer.

Stor vandsalamander yngler i vandhuller af meget forskellig størrelse. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m². Arten er følsom overfor forurening af vandhullerne, overskygning af vandhuller og udsætning af fisk. Arten kan findes ynglende i vandhuller under tilgroning, men der skal være sol på næsten hele vandfladen for at bestanden kan klare sig på længere sigt. Som hovedregel yngler den ikke i vandhuller med hundestejler og andre fisk. Nogle steder gør tæt undervands- og flydebladsvegetation det muligt, at nogle af larverne kan gemme sig for fiskene. Den kræver forholdsvis rent vand. Stor vandsalamander er som regel meget stedfast i forhold til ynglestedet.

Næringsberigelse som følge af gødningspåvirkning forringer yngleområderne. Dårlig vandkvalitet som følge af næringsberigelse har en meget markant skadelig virkning på salamandrenes ynglesucces. Derudover kan næringsberigelsen betyde, at vandhullerne hurtigt gror til.

Søen nordvest for husdyrbruget er potentielt levested for den store vandsalamander.

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer.

Lemvig Kommunes vurdering

Projektet medfører ikke tilstandsændringer i skovbevoksninger eller andre potentielle leveområder for flagermus. Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Det søgte projekt indebærer ikke ændringer eller væsentlig påvirkninger af birkemusens potentielle leveområder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

Det vurderes, at odderen med sin levevis næppe er truet af projektet, da der ikke sker opsplittning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Projektet påvirker ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse.

Projektet indebærer ikke ændringer eller nye forstyrrende aktiviteter ved digerene på ejendommen og projektet vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

Lemvig Kommune vurderer, at det søgte projekt ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning

og administration af internationale naturbeskyttelsesområder
samt beskyttelse af visse arter nr. 926 af 27. juni 2016.

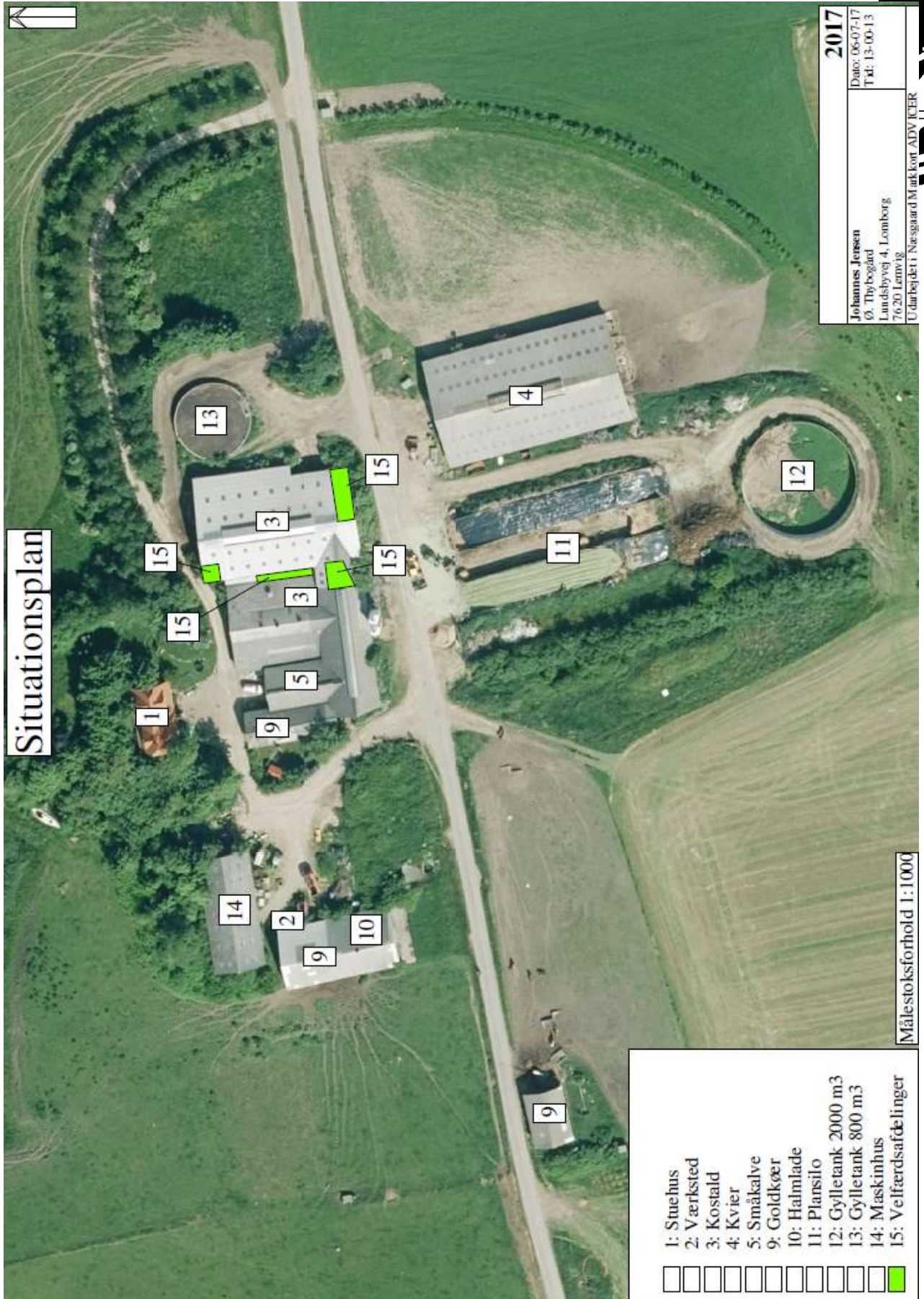

Bilag

Bilag 1

Helle Kalkrup . Industrivej 53 . 7620 Lemvig .

cvr: _____ .

Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion						
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N	
<i>CHR-nr./Besæt.nr: /</i>						
St.r. årskøer, Dybstrøelse (hele arealet)	44,0	Årsdyr	17	61,9	700	6.688
St.r. årskøer, Sengestald m. bagsk./ringkanal	128,0	Årsdyr	17	180,0	3.904	17.245
St.r. årsopdr. 0-5mdr., Dybstrøelse (hele arealet)	26,0	Årsdyr		6,6	46	651
St.r. årsopdr. 6-27mdr., Sengest. dræn, skraber,...	96,0	Årsdyr	50	45,7	618	4.512
St.r. årsopdr. 6-27mdr., Sengest. dræn, skraber,...	15,0	Årsdyr	17	4,4	59	432
St.r. slagtekalve op til 230 kg, Dybstrøelse (hele..)	105,0	Stk		1,4	8	98
				299,9	5.336	29.626

I alt				299,9	5.336	29.626
--------------	--	--	--	--------------	--------------	---------------

Lager: Gylle

Kapacitet: tons

Gødningsmængde pr. måned (tons)															
	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt
Produktion	221	216	226	377	389	389	351	389	377	226	219	224			
Vandtilførsel	178	173	176	173	178	178	161	178	173	178	173	178			
Opsamlet mængde	399	389	404	549	567	567	513	567	549	404	391	402			
Modtaget															
Fordelt															
Afsat															
Flytninger (intern)															
Slutmængde	399	788	1.193	1.742	2.309	2.877	3.389	3.957	4.506	4.910	5.302	5.704	5.704	5.704	5.704

Lager: Dybstrøelse

Kapacitet: tons

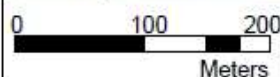
Gødningsmængde pr. måned (tons)															
	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt
Produktion	44	43	44	62	64	64	58	64	62	44	43	44			
Vandtilførsel															
Opsamlet mængde	44	43	44	62	64	64	58	64	62	44	43	44			
Modtaget															
Fordelt															
Afsat															
Flytninger (intern)															
Slutmængde	44	87	131	193	257	321	379	443	505	549	592	636	636	636	636

12 mdr. produktion gylle inkl. nedbør og spildevand 5.704 m³Opbevaringskrav – 7 mdr. 3.327 m³Oplyst opbevaringskapacitet 3.419 m³ ≈ 7 mdr.'s opbevaringskapacitet

Bilag 3

Lundsbyvej 4, 7620 Lemvig
Fortidsminder, beskyttede diger og beskyttet natur

Dato: 07.11.2017

LEMVIG KOMMUNE

Rådhusgade 2, DK-7620 Lemvig - Telefon: 96 63 12 00
Internet: www.lemvig.dk - E-mail: lemvig@lemvig.dk

Bilag 4**Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav**

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Ja
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-52,34 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	367,40
Ammoniaktab fra staldfødsel og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	1173,99
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	109,21
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	237,52
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	68,29

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	1956,41 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	1688,57 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Nej
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse BAT:	267,84 kgN/år

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Kostald	KvMa08	984,74	1230,74	-246,01	-24,98%	0,00	0,00	16,78	1213,97
		1068,19	1335,04	-266,85	-24,98%	0,00	0,00	18,20	1316,85
	KvMa09	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	147,85	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	147,85
Goldkostald 1	KvMa09	0,00	43,48	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	43,48
		0,00	43,48	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	43,48
Goldkostald 2	KvMa09	0,00	43,48	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	43,48
		0,00	69,58	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	69,58
Kalvestald	KvSm01	0,00	34,31	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	34,31
		0,00	46,11	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	46,11
	KvTk01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	6,91	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	6,91
Kviestald	KvKs05	280,58	196,08	84,49	30,11%	0,00	0,00	4,96	191,12
		258,08	180,36	77,72	30,11%	0,00	0,00	4,56	175,80
	KvKs05	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		41,22	28,81	12,42	30,12%	0,00	0,00	0,73	28,08
Får/hest	Får	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	Hest01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	Hest02	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Halmhus	KvMa09	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	121,76	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	121,76
Sum	Nudrift	1265,32	1548,09	-161,52		0,00	0,00	21,74	1526,36
	Ansøgt	1367,49	1979,90	-176,71		0,00	0,00	23,49	1956,42

Ammoniakemissionsberegning, ansøgnings-skema 91 742. Fast overdækning af gyllekanaler og fortank (18 % af kapaciteten) er virkemiddel på lager. Der anvendes ikke andre virkemidler til ammoniakreduktion.

Emission pr. ko

Emission fra fast drænet gulv (DCA)

8,2 kg N/år/ko

Emission fra spalter (DCA)

8 kg N/år/ko

Enhed: kg N/år

Gl. værdi Ny viden

Kostald			128	køer på spaltegulv m. bagskyl/ringkanal
	1316,85	1024,00		

Kviestald			111	kvier på fast gulv med 2 % hældning og skraber
	28,08	28,50	15 (4-6 mdr.)	(160-220kg)
	175,8	241,92	96 (6-27 mdr.)	(220-620 kg)

sum	1520,73	1294,42		
ændring		-226,31	kg N/år	

52,34 kg N/år

278,65 kg N/år overholdelse af generelt ammoniakkrav**Produktionsareal som modsvarer emission ved ny viden***(emission fra antal køer "veksles" til produktionsareal med samme emission)*Kostald 1024,0 m²Kviestald 225,4 m²

Korrektion af ammoniakemissionsberegning i skema 91 742 ud fra ny viden i DCA-rapport nr. 110.

